

9. Geloof en bekering

In dit hoofdstuk wordt op een rij gezet wat de Bijbel onder geloof en bekering verstaat. We zullen daaraan de leer en de praktijk van het Calvinisme toetsen.

9.1. Wat is geloof?

Wat zijn de elementen van het geloof dat redt:

(1) Weten

Je kunt niet in iets geloven als je er niet van gehoord hebt.

"Hoe geloven in Hem, van wie zij niet gehoord hebben? Hoe horen zonder prediker?"
(Romeinen 10:14)

Je kunt alleen in Jezus geloven als je van Hem gehoord hebt. Om te geloven is er enige kennis nodig over Jezus.

(2) Het voor waar houden

Je hoort het evangelie en in je hart weet je, dit is de waarheid, dit is echt. Je gelooft het. God laat de waarheid van het evangelie doordringen in het hart. Dat doet God met elke mens. Hij geeft op aller manieren getuigenis aan de boodschap. Bijvoorbeeld doordat iemand in contact komt met ware christenen. Dan kom je iets bovennatuurlijks tegen. Al is het alleen maar de realiteit van de onderlinge liefde (Johannes 13:35). Of de kracht die in de woorden van de Bijbel zit (Hebreen 4:12). Als je eerlijk bent dan weet je, dit is echt, dit is de waarheid.

Je houdt het voor waar. Je weet voor jezelf, dit is de waarheid. Het is echt zoals het in de Bijbel staat.

"Jezus heeft nog wel vele andere tekenen voor de ogen zijner discipelen gedaan, die niet beschreven zijn in dit boek, maar deze zijn geschreven, opdat gij gelooft, dat Jezus is de Christus, de Zoon van God, en opdat gij, gelovende, het leven hebt in zijn naam." (Johannes 20:30,31)

(3) Erkennen

"Dit is goed en aangenaam voor God, onze Heiland, die wil, dat alle mensen behouden worden en tot erkenenis der waarheid komen." (1 Timotheus 2:3,4)

Je weet dat het waar is. Je ziet het onder ogen, je geeft het voor jezelf toe.

(4) Je gaat er op in

Je leest de uitnodiging van Jezus om tot Hem te komen. En je gaat er op in. Dit wil ik ook en je handelt er naar. De Bijbel gebruikt verschillende uitdrukkingen en woorden om die beslissende stap naar Jezus te beschrijven. De stap waarmee je jezelf aan Jezus toevertrouwt en waarmee je de leiding van je leven aan Jezus overgeeft.

+ Je vertrouwen op Jezus stellen

"En hij leidde hen naar buiten en zeide: Heren, wat moet ik doen om behouden te worden? En zij zeiden: Stel uw vertrouwen op de Here Jezus en gij zult behouden worden, gij en uw huis." (Handelingen 16:30, 31)

Het ene moment vertrouw je nog niet op Jezus, het volgende wel. Je leest in de Bijbel dat Jezus voor alle mensen gestorven is, dus ook voor jou. Je gelooft dat en je stelt er je vertrouwen op. "Als dat zo is, dan wil ik daar voortaan op vertrouwen. Dan ga ik God daar voor danken."

+ Jezus aannemen

"Doch allen, die Hem aangenomen hebben, hun heeft Hij macht gegeven om kinderen Gods te worden, hun, die in zijn naam geloven" (Johannes 1:12)

+ De deur voor Jezus openen

"Zie, Ik sta aan de deur en Ik klop. Indien iemand naar mijn stem hoort en de deur opent, Ik zal bij hem binnenkomen en maaltijd met hem houden en hij met Mij." (Openbaring 3:20)
De deur voor Jezus openen kun je doen door Hem in geloof uit te nodigen om je leven binnen te komen. Je vertrouwt er op dat als jij de deur voor Hem opent, Hij ook binnen komt.

+ Tot Jezus komen en zijn juk op je nemen

"Komt tot Mij, allen, die vermoeid en belast zijt, en Ik zal u rust geven; neemt mijn juk op u en leert van Mij, want Ik ben zachtmoedig en nederig van hart, en gij zult rust vinden voor uw zielen; want mijn juk is zacht en mijn last is licht." (Mattheus 11:28,29)

Tot Jezus komen. Je neemt contact met Hem op door het gebed. Je gaat in gebed tot Hem en je neemt zijn juk op je. Je onderwerpt je aan Hem. "Heer ik kom tot U, voortaan wil ik U dienen."

+ Je bekeren

"Bekeert u en een ieder van u late zich dopen op de naam van Jezus Christus, tot vergeving van uw zonden" (Handelingen 2:38)

Je keert je af van je eigen weg, van je zondige weg en je keert je tot Jezus, je onderwerpt je aan Hem. Als je het evangelie aanvaardde dan liet je als eerste stap jezelf dopen, zo was dat in de tijd van het Nieuwe Testament. De doop was in dat geval een uiterlijk getuigenis van wat er innerlijk met je was gebeurd. Het was de eerste stap op weg naar een leven van onderwerping aan Jezus.

"Zij dan, die zijn woord aanvaardden, lieten zich dopen en op die dag werden ongeveer drieduizend zielen toegevoegd. En zij bleven volharden bij het onderwijs der apostelen en de gemeenschap, het breken van het brood en de gebeden." (Handelingen 2:41,42)

+ Jezelf overgeven aan Jezus

Jezus trekt en wij moeten ons laten trekken. De Bijbel zegt: laat u behouden, laat u verzoenen (Handelingen 2:40, 2 Korinthe 5:20). Je moet het met je laten doen.

+ enzovoorts

Dit zijn allemaal uitdrukkingen die dezelfde stap van overgave aan Jezus beschrijven.

Je leest in de Bijbel de schriftelijke uitnodiging die God aan alle mensen heeft geschreven en die dus ook voor jou geldt. *"Komt tot mij allen ..."* (Mattheus 11:28) en *"Laat u behouden"* (2 Korinthe 5:20).

En je ziet in de Bijbel dat Jezus voor alle mensen is gestorven, dus ook voor jou. *"Zie het lam van God dat de zonde der wereld heeft weggenomen"* (Johannes 1:29) en *"Hij is een verzoening voor onze zonden en niet alleen voor de onze, maar ook voor die der gehele wereld"* (1 Johannes 2:2). Zie hoofdstuk 5.

Je ziet het, het staat er echt. En je gaat er op in. "Heer als dat zo is, dan kom ik tot U en dan stel ik mijn vertrouwen op het offer dat uw Zoon heeft gebracht. Ik geloof wat uw woord zegt. Dank U dat Jezus ook voor mijn zonden is gestorven."

(5.) Vertrouwen

Geloof is ook vertrouwen.

Je leest in de Bijbel dat Jezus voor alle mensen is gestorven, dus ook voor jou. En je zegt: "als dat waar is, dan ga ik daar opvertrouwen, dan ga ik God daarvoor danken. Dan stel ik daar mijn vertrouwen op".

En je vertrouwt er op dat God meent wat Hij zegt en dat Hij doet wat Hij belooft. Er staat bijvoorbeeld dat Jezus je leven zal binnen komen als je de deur voor hem opent (Openbaring 3:20). En daarom vertrouw je er op dat Hij dat ook daadwerkelijk zal doen. Als jij opent, als jij Jezus uitnodigt om je leven binnen te komen als Heer en Verlosser, dan komt Hij binnen. En als je de deur hebt geopend, dan is Hij binnen. En daar dank je voor.

9.2. Wat is geloof - vervolg

De kern van geloof is God simpelweg op zijn woord nemen. Om dat punt duidelijk te maken volgen twee illustratie.

De zondagschool onderwijzer en het horloge

Een zondagschoolonderwijzer probeerde zijn leerlingen bij te brengen dat geloof niets anders is dan God op zijn woord nemen. Het is God geloven als Hij het eeuwig leven aanbiedt en het aannemen. Hij had het al verschillende keren uitgelegd, maar ze begrepen het niet goed.

Daarom besloot hij een illustratie uit de praktijk te geven. Hij zat met zijn jongens in een kring. Hij nam zijn horloge en bood zijn horloge aan. Heet was een kostbaar gouden horloge. De onderwijzer sprak tot één van de jongens: "John, hier is mijn horloge, wil je het hebben?" John dacht na over wat de bedoeling van de onderwijzer kon zijn en hij pakte het horloge niet aan. Hij dacht, zo'n duur horloge, dat kan niet waar zijn, dat kan de meester niet menen.

Daarop zei de onderwijzer tot de jongen naast John: "Henry, hier is het horloge, wil jij het hebben? De jongen antwoordde bescheiden: "Nee, dank u". De onderwijzer bood het nog aan verschillende jongens aan, maar met hetzelfde resultaat. Totdat hij tenslotte een jongen trof die Hem op zijn woord nam, een jongen die er van uitging dat als de zondagschoolonderwijzer iets aanbood hij het ook meende. Dus zei hij, toen het horloge hem werd aangeboden, "Graag meneer" en hij nam het aan uit de hand van de onderwijzer en stak

het in zijn zak. Toen de andere jongens van de verbazing waren bijgekomen vroeg één van hen aan de zondagschoolonderwijzer: "Mag hij het houden?" "Natuurlijk," zei de onderwijzer, "ik bood het hem aan, en hij aanvaardde Het. Ik bood het aan, hij heeft het aangenomen, dus het is nu van hem." Eerst iets geven en dan weer terugvragen dat zou dwaas en oneerlijk zijn. Ik hield jullie het horloge voor, en zei, dat ik het aan jullie wilde geven maar geen van jullie nam het aan" "Och!" zei de jongen, "als ik had geweten, dat u het meende, dan zou ik het hebben gehad." Natuurlijk zou hij het dan hebben gehad. Hij dacht dat het een stukje toneelspel was en niet meer dan dat.

Al de andere jongens waren verschrikkelijk opgewonden bij de gedachte dat ze het horloge hadden laten ontglippen. Iedereen riep: "meester ik wist niet dat u het meende, maar ik dacht .." Niemand nam zijn gift aan, maar iedereen "dacht". Iedereen had zijn theorie, uitgezonderd de argeloze jongen, die geloofde wat hem werd gezegd, en die het horloge kreeg. Hij nam de onderwijzer op zijn woord, letterlijk en ging daar op in. Hij geloofde de onderwijzer en handelde ernaar en kreeg het horloge. Zo is het ook met het geloof in de Here. Geloof de Here God als Hij in zijn woord zegt: "Kom" en "wie wil die mag komen".

We moeten eenvoudig simpelweg lezen wat er in de Schrift staat en dat precies nemen zoals het er staat. En er ook niets achter zoeken. Er is geen dubbele bodem bij God, Hij is waarachtig, Hij meent wat Hij zegt en zal doen wat Hij belooft.

Een kleine jongen en het glas water van de dominee

Nog een voorbeeld. Het speelde zich af in een kerkdienst. De predikant sprak over de tekst "En wie dorst heeft, kome, en wie wil, neme het water des levens om niet" (Openbaring 22:17). Zoals gebruikelijk stond er in de preekstoel een glas water voor de spreker. Een kind zag het glas toen de predikant er tijdens het zingen van een psalm een slokje water uitnam. De predikant begon met zijn preek en tijdens de preek herhaalde hij verschillende malen met nadruk de tekst "Wie dorst heeft die kome". Totdat op een bepaald moment de concentratie op de preek werd verstoord doordat er een jongetje naar voren liep tot bij de dominee. Hij nam het glas water en er uit dronk. Veel van de preek had hij niet begrepen, maar hij had de dominee telkens horen zeggen "wie dorst heeft die kome". Nou en dat had hij toen maar gedaan, want hij had dorst. Tenslotte had hij geen enkele aanleiding om te twijfelen aan het woord van de predikant.

Ook wij hebben geen enkele aanleiding om te twijfelen aan het woord van God, om te twijfelen aan de uitnodiging van Jezus. Hij meent wat Hij zegt.

9.3. Hoe zit het dan met dood geloof?

De Bijbel spreekt over dood en levend geloof. Het is belangrijk dat we weten dat we een levend geloof hebben.

+Het sleutelgedeelte over dit onderwerp is Jakobus 2:14-26.

Daar wordt het verschil tussen dood en levend geloof uitgelegd.

"Wat baat het, mijn broeders, of iemand al beweert geloof te hebben, als hij geen werken heeft? Kan dat geloof hem behouden? Stel, dat een broeder of zuster gebrek heeft aan kleding en aan dagelijks voedsel, en iemand uwer zegt tot hen: Gaat heen in vrede, houdt u warm en eet goed, zonder hen echter van het nodige voor het lichaam te voorzien, wat baat dit? Zo is het ook met het geloof: indien het niet met werken gepaard gaat, is het, op zichzelf genomen, dood. Maar, zal iemand zeggen: Gij hebt geloof en ik heb werken. Toon mij dan uw geloof

zonder de werken, en ik zal u mijn geloof tonen uit mijn werken. Gij gelooft, dat God één is? Daaraan doet gij wèl, (maar) dat geloven de boze geesten ook en zij sidderen. Wilt gij weten, gij dwaze mens, dat het geloof zonder de werken niets uitwerkt? Is onze vader Abraham niet uit werken gerechtvaardigd, toen hij zijn zoon Isaak op het altaar legde? Daaruit kunt gij zien, dat zijn geloof samenwerkte met zijn werken, en dat dit geloof pas volkomen werd uit de werken; en het schriftwoord werd vervuld, dat zegt: Abraham geloofde God en het werd hem tot gerechtigheid gerekend, en hij werd een vriend van God genoemd. Gij ziet, dat een mens gerechtvaardigd wordt uit werken en niet slechts uit geloof. En is niet evenzo Rachab, de hoer, uit werken gerechtvaardigd, toen zij de boodschappers in huis nam en langs een andere weg liet heengaan? Want gelijk het lichaam zonder geest dood is, zo is ook het geloof zonder werken dood."

+ Vier voorbeelden

Jakobus gebruikt vier voorbeelden om het verschil tussen levend en dood geloof duidelijk te maken. Eerst geeft hij twee voorbeeld van dood geloof en vervolgens twee voorbeelden van levend geloof.

Twee voorbeelden van dood geloof.

(1) Boze geesten

"Gij gelooft, dat God één is? Daaraan doet gij wèl, (maar) dat geloven de boze geesten ook en zij sidderen." (Jakobus 2:19)

Het eerst voorbeeld dat Jakobus gebruikt is het voorbeeld van boze geesten. Boze geesten geloven in God, ze weten dat Hij bestaat en ze weten dat God hen zal gaan straffen en daarom sidderen zij als zij aan God denken. Maar het beïnvloed hun gedrag niet. Je kunt wel in God geloven, weten dat Hij er is, maar als het niets uitwerkt in je leven dan is je geloof dood.

(2) Een man met alleen vrome praatjes

"Stel, dat een broeder of zuster gebrek heeft aan kleding en aan dagelijks voedsel, en iemand uwer zegt tot hen: Gaat heen in vrede, houdt u warm en eet goed, zonder hen echter van het nodige voor het lichaam te voorzien, wat baat dit? Zo is het ook met het geloof: indien het niet met werken gepaard gaat, is het, op zichzelf genomen, dood." (:14-17)

Het tweede voorbeeld gaat over iemand die zegt christen te zijn, maar die er niet naar handelt. Hij ziet een medegelovig die geen eten of kleding heeft, maar hij doet er niets aan. Er is geen liefde, geen ontferming, geen praktische liefde. In plaats daarvan geeft hij de raad "houdt u warm en eet goed".

Nu twee voorbeelden van levend geloof

(3) Abraham

"Is onze vader Abraham niet uit werken gerechtvaardigd, toen hij zijn zoon Isaak op het altaar legde? Daaruit kunt gij zien, dat zijn geloof samenwerkte met zijn werken, en dat dit geloof pas volkomen werd uit de werken; en het schriftwoord werd vervuld, dat zegt: Abraham geloofde God en het werd hem tot gerechtigheid gerekend, en hij werd een vriend van God genoemd."

Abraham geloofde in God en dat beïnvloedde zijn leven. God maakt hem duidelijk dat hij zijn zoon Isaac moest offeren en Abraham gehoorzaamde.

(4) Rachab

"En is niet evenzo Rachab, de hoer, uit werken gerechtvaardigd, toen zij de boodschappers in huis nam en langs een andere weg liet heengaan? 26 Want gelijk het lichaam zonder geest dood is, zo is ook het geloof zonder werken dood." (:25,26)

Rachab had gehoord van de God van Israel en ze geloofde in Hem. Ze wist dat God het land aan Israel zou geven en daar handelde ze naar. Daarom verborg ze de verspieders en vroeg ze dat de Israëlieten haar zouden gedenken als de stad veroverd zou worden.

+ **Het essentiële verschil**

Het verschil tussen dood en leven geloof zit hem in de werken. Zijn er werken of niet? Dood geloof is een geloof waar iets aan ontbreekt. Dat heeft Jakobus uitgelegd aan de hand van de vier voorbeelden die hierboven zijn besproken.

"Wat baat het, mijn broeders, of iemand al beweert geloof te hebben, als hij geen werken heeft? Kan dat geloof hem behouden?" (:14)

"Wilt gij weten, gij dwaze mens, dat het geloof zonder de werken niets uitwerkt?" (:20)

"Want gelijk het lichaam zonder geest dood is, zo is ook het geloof zonder werken dood." (:26)

Dood geloof is erkennen dat het waar is, maar er verder niets mee doen. Je gelooft dat het waar is, maar je stelt je vertrouwen er niet op en je gaat er niet naar handelen.

Als je zegt dat je in Jezus gelooft, maar het beïnvloedt je leven niet dan is je geloof dood.

Als je werkelijk gelooft dan moet er na enige tijd een begin van verandering in je leven te zien zijn, een begin van gehoorzaamheid. Als er helemaal niets is veranderd dan is het geloof niet levend.

Levend geloof is geloof dat handelt, dat gehoorzaamt. Als je iets werkelijk gelooft dan handel je er ook naar. Net zoals Rachab deed. Het zelfde principe zien we ook in de geschiedenis uit Numeri 11. Het verhaal over de giftige slagen en de koperen slang. (Numeri 21:4-9).

Als je als Israëliet gebeten bent door een slang met dodelijk gif. En je hoorde dat er een antigif is, dan blijkt uit hoe je handelt of je het bericht gelooft! Als je het werkelijk gelooft dan handel je er naar, dan wend je, je blik naar de verhoogde slang (Numeri 21:4-9, Johannes 3:14,15).

+ **Een begin van gehoorzaamheid**

Als je in geloof Jezus aanneemt, dan ga je ook voor Hem leven. Dan gaan er dingen in je leven veranderen. Dan ga je dingen doen en juist niet doen. Je maakt een start met voor Jezus te leven. Als dit veranderingsproces niet op gang is gekomen dan is er iets mis. We moeten wel beseffen dat het om een proces gaat en dat je als christen kan verslappen. Je kan ook struikelen, maar dan sta je weer op en je laat je de zonden afwassen (1 Johannes 1:7,9). Als we koppig zijn, zal God ons tuchtigen (Hebreeën 12:4-10).

+ **Het paard niet achter de wagen spannen**

We moeten wel oppassen dat we het paard niet achter de wagen spannen. Voordat we aan levensverandering gaan werken, moeten we eerst een kind van God zijn. Want bij het veranderingsproces heb je de bijstand van de Heilige Geest nodig. Dat kun je niet in eigen kracht.

We moeten eerst tot Jezus komen (het moment van de bekering) en daarna moeten we het juk van Jezus opnemen. Het juk van Jezus opnemen is Hem gaan dienen, Hem gaan gehoorzamen, voor Hem leven. *"Komt tot Mij, allen, die vermoeid en belast zijt, en Ik zal u rust geven; 29 neemt mijn juk op ...."* (Mattheus 11:28, 29)

Als je nog niet behouden ben, ga dan niet proberen om je leven te verbeteren. Ga naar Jezus, geef je eerst aan Hem. En ga daarna samen met Jezus de stal uitmesten. Eerst moet er contact zijn gelegd en daarna volgt het dienen van de Jezus.

+ Het is hetzelfde met de bekering

Als er helemaal geen begin van levensverandering is, dan is de bekering niet echt.

"Brengt dan vrucht voort, die aan de bekering beantwoordt" (Mattheus 3:8)

"maar ik heb eerst hun, die te Damascus waren, en te Jeruzalem en in het gehele Joodse land en de heidenen verkondigd, dat zij met berouw zich zouden bekeren tot God en werken doen, met hun berouw in overeenstemming." (Handelingen 26:20)

We moeten niet de bekering en de gevolgen van de bekering met elkaar verwarren. De bekering zelf is het moment van onderwerping. De veranderingen in het leven die volgen, zijn het gevolg van de bekering. Na de bekering begint er een proces van levensverandering.

+ Levend of dood geloof hebben niets met gevoel of ervaringen te maken!

Belangrijk om op te merken is dat in de uitleg die Jakobus geeft over levend en dood geloof het gevoel en innerlijke ervaringen niet worden genoemd! Dat geeft aan dat het on-Bijbels is en een heilloze weg, om in je innerlijk te gaan kijken of je het levend geloof hebt of niet. Dit wordt uitgebreid besproken in hoofdstuk 12.

9.4. Wat is bekering

In bekering zit het woord keren. Het heeft twee kanten. Je keer je ergens van af. Je keert je af van je leven zonder God en van je zondige wandel. En je keert je ergens naar toe. Je keer je naar God, naar Jezus. Je doet waartoe Jezus ons oproept in Mattheus 11:28,29: *"Komt tot Mij ..en .... neemt mijn juk op u"*. Bekering is tot Jezus komen en jezelf aan Hem onderwerpen: "Heere Jezus ik kom tot U, voortaan wil ik U dienen".

Een voorbeeld van een mens die zich bekeerde is de verloren zoon (Lucas 15:11-24). Hij ging zijn eigen weg. Op een bepaald moment kwam hij tot inkeer: "Wat ben ik aan het doen, dit gaat fout" (Lucas 15:17). Toen nam hij het besluit om terug te gaan naar zijn vader (Lucas 15:18). Vervolgens voerde Hij dat besluit ook uit. Hij stond op, ging naar zijn vader en beled zijn zonde (Lucas 15:21). Zijn vader ontving hem met open armen en schonk hem genade. Zo zal God ieder mens, dat tot Hem terugkeert, met vreugde ontvangen¹

---

¹ *"Want ieder die de Naam van de Heere zal aanroepen, zal zalig worden."* (Romeinen 10:13). *"Ik zeg u dat er evenzo blijdschap zal zijn in de hemel over één zondaar die zich bekeert ..."* (Lucas 15:7). God heeft geen lust in de dood van de goddeloze, maar veeleer daarin dat de zondaar zich bekeert en leeft. (Ezechiël 18:23,32). Hij wil niet dat er ook maar iemand verloren gaat (2 Petrus 3:9). Hij wil dat alle mensen zalig worden (1 Timotheus 2:4).

Bekering is geen lang proces

De bekering vindt plaats op het moment dat je tot Jezus gaat en jezelf aan Hem onderwerpt². Je hoeft jezelf niet eerst op te knappen. Je mag komen zoals je bent. Net zoals de verloren zoon, met lompen en al. De opruiming volgt pas na de bekering. Bekering is een daad van de wil. Op het moment dat je jezelf onderwerpt aan Jezus ben je bekeerd.

9.5. Bekering en geloof vallen samen

Geloof en bekering zijn nauw met elkaar verbonden. Waar geloof is, daar is ook bekering. En andersom: waar bekering is, daar is ook geloof. Geloof en bekering zijn zo nauw met elkaar verbonden dat op veel plaatsen in het Nieuwe Testament slechts één van de twee woorden genoemd wordt. Op de Pinksterdag sprak Petrus wel over bekering, maar niet over geloof (Handelingen 2:37,38). Bij de stokbewaarde spraken Paulus en Silas wel over geloof, maar niet over bekering (Handelingen 16:30,31).

9.6. Misverstanden over het geloof

geloof gelijkstellen met gevoel

Dit wordt in de praktijk in calvinistische kring vaak gedaan. Je hebt het ware geloof als je een aantal ervaringen heb gehad. Dit wordt in hoofdstuk 12 besproken.

geloof zien als een gave

Het calvinisme meent dat het geloof een gave is die je van God moet ontvangen. Je kunt niet uit jezelf besluiten om te geloven. Deze dwaling wordt in het volgende hoofdstuk, hoofdstuk 10, besproken en weerlegd.

9.7. Geloofszekerheid

Geloofszekerheid hebben is de zekerheid hebben dat je behouden bent, dat je een kind van God hebt. Het is Gods bedoeling dat we deze zekerheid hebben. Dit wordt besproken in hoofdstuk 12.

---

² In de Bijbel kun je onderscheid maken tussen 'de bekering ten leven' en 'de bekering van concrete zonden'. De bekering ten leven is eenmalig en bestaat uit een daad van wil waarmee je Jezus aanneemt en jezelf onderwerpt aan Hem. Dan is er nog de bekering van concrete zonden. Als we tot geloof komen dan komt er, als het goed is, een proces van levensverandering op gang. Na de rechtvaardiging komt het levenslange proces van de heiliging. Dat bestaat uit het afleggen van alles wat bij de zondige oude mens hoort en het aandoen van alles wat bij de nieuwe mens hoort. Dit proces gaat het hele leven door. In calvinistische kring spreekt men in dit verband wel van de dagelijkse bekering, dat is het voortdurend afleggen van wat bij de zondige oude mens hoort. Op zich is het niet zo ernstig om het proces van heiliging zo te beschrijven, als maar duidelijk onderscheid wordt gemaakt tussen 'de bekering ten leven' en 'de dagelijkse bekering'. Maar helaas wordt in calvinistische kring de bekering ten leven vaak verward met het proces van de heiliging. Dit verduistert het zicht op wat de bekering ten leven is. Het is verstandiger om alleen over de bekering ten leven te spreken. Want als we in het Nieuwe Testament het woord bekeren of bekering tegen komen, gaat het altijd over de bekering ten leven, op één uitzondering na. In Openbaring 2 en 3 worden christenen opgeroepen om zich van bepaalde individuele en collectieve zonden te bekeren. Bekering staat daar niet in de context van het behoud, maar in de context van de heiligmaking. Het gaat daar om mensen die al christen zijn.